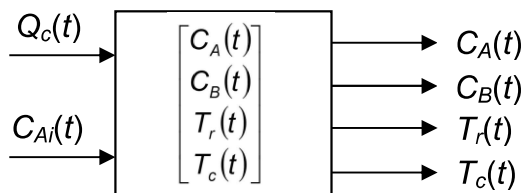

3.

Zjawiska chemiczne i cieplne zachodzące w **reaktorze zbiornikowym z ciągłym mieszaniem** i zewnętrznym chłodzeniem opisane są następującymi równaniami stanu:

$$\frac{dC_A(t)}{dt} = \frac{q_r}{V_r} (C_{Ai}(t) - C_A(t)) - k_1(t)C_A(t) - k_3(t)C_A^2(t), \quad C_A(0) = C_{A0},$$

$$\frac{dC_B(t)}{dt} = -\frac{q_r}{V_r} C_B(t) + k_1(t)C_A(t) - k_2(t)C_B(t), \quad C_B(0) = C_{B0},$$

$$\frac{dT_r(t)}{dt} = \frac{q_r}{V_r} (T_{ri} - T_r(t)) - \frac{h_r(t)}{\rho_r c_{pr}} - \frac{A_r \alpha}{V_r \rho_r c_{pr}} (T_r(t) - T_c(t)), \quad T_r(0) = T_{r0},$$

$$\frac{dT_c(t)}{dt} = \frac{1}{m_c c_{pc}} (Q_c(t) + A_r \alpha (T_r(t) - T_c(t))), \quad T_c(0) = T_{c0},$$

gdzie $C_A(t) \geq 0$ oraz $C_B(t) \geq 0$ reprezentują stężenia molowe składników biorących udział w reakcji: składnika wejściowego A oraz składnika B będącego produktem reakcji egzotermicznej (przebiegającej z wydzielaniem ciepła). Z kolei $T_r(t)$ oraz $T_c(t)$ oznaczają temperatury: mieszaniny znajdującej się wewnątrz reaktora oraz substancji chłodzącej reaktor.

Jako **wielkości wejściowe** modelu przyjąć: strumień ciepła $Q_c(t) \leq 0$ odprowadzanego przez układ chłodzenia reaktora oraz stężenie wejściowe $C_{Ai}(t) \geq 0$ składnika A. **Główną wielkością wyjściową** modelu jest stężenie molowe $C_B(t)$ produktu reakcji.

Współczynniki szybkości reakcji $k_j(t)$ opisane są przez prawo Arrheniusa:

$$k_j(t) = k_{0j} \exp\left(-\frac{E_j}{RT_r(t)}\right), \quad j = 1, 2, 3,$$

zaś ciepło $h_r(t)$ wydzielane w trakcie reakcji można wyliczyć z zależności:

$$h_r(t) = h_1 k_1(t) C_A(t) + h_2 k_2(t) C_B(t) + h_3 k_3(t) C_A^2(t).$$

Wartości **parametrów** modelu reaktora podane zostały w poniższej tabeli.

$k_{01} = 3,5 \cdot 10^8 \text{ 1/s}$	$k_{02} = 3,5 \cdot 10^8 \text{ 1/s}$	$k_{03} = 2,5 \cdot 10^6 \text{ 1/s}$
$E_1/R = 9800 \text{ K}$	$E_2/R = 9800 \text{ K}$	$E_3/R = 8600 \text{ K}$
$h_1 = -4200 \text{ J/mol}$	$h_2 = 11000 \text{ J/mol}$	$h_3 = 42000 \text{ J/mol}$
$q_r = 0,001 \text{ m}^3/\text{s}$	$\rho_r = 900 \text{ kg/m}^3$	$c_{pr} = 3 \text{ J/(kg} \cdot \text{K)}$
$V_r = 1 \text{ m}^3$	$c_{pc} = 2 \text{ J/(kg} \cdot \text{K)}$	$A_r = 0,1 \text{ m}^2$
$m_c = 5 \text{ kg}$	$T_{ri} = 393 \text{ K}$	$\alpha = 300 \text{ J/(m}^2 \cdot \text{s} \cdot \text{K)}$

Przykładowe warunki początkowe dla zerowych wartości sygnałów wejściowych w celu wyznaczenia **odpowiedzi swobodnych**: $C_{A0} = 5 \text{ mol/m}^3$, $C_{B0} = 0 \text{ mol/m}^3$, $T_{r0} = 393 \text{ K}$, $T_{c0} = 393 \text{ K}$.

Przykładowe stałe wartości sygnałów wejściowych w celu wyznaczania **odpowiedzi skokowych** układu w początkowym stanie równowagi układu bez wymuszeń ($C_{A0} = C_{B0} = 0 \text{ mol/m}^3$, $T_{r0} = T_{c0} = 393 \text{ K}$): $C_{Ai}(t) = 10 \text{ mol/m}^3$ oraz $Q_c(t) = 0 \text{ J/s}$. Po osiągnięciu przez układ nowego stanu równowagi skokowa zmiana wartości $Q_c(t)$ z 0 do -160 J/s .

Linearyzację modelu przeprowadzamy dla co najmniej 3 punktów równowagi układu wyznaczonych jak powyżej.

Przybliżone **odpowiedzi impulsowe** oraz odpowiedzi na **wymuszenia sinusoidalne** wyznaczamy analogicznie, tzn. zaczynając od stanu równowagi układu bez wymuszeń, oddzielnie dla każdego z wejść. Pamiętajmy przy tym o ograniczeniach odnośnie znaków poszczególnych wielkości wejściowych.